

Budući da »Crkva svetkuje uskrsno otajstvo svakog osmog dana« (Uredba 106), tom su misteriju posvećena kratka čitanja nedjelje i petka, svakog toga dana na njemu svojstven način. Utorkom ta čitanja kod malih časova govore pretežno o blaženstvima, srijedom o svetosti a četvrtkom o Bogu stvoritelju i njegovim djelima.

Mnogostruko su preuređena i obogaćena kratka čitanja svih blagdana i svetačkih dana. Za Povečerje je dosadašnji »capitulum« ostavljen poslije psalma tog časa kao kratko čitanje petkom, a za druge je dane u sedmici potraženo novo, vrlo prikladno. Zbog posebnog značaja tog zaključnog časa ta čitanja ostaju ista kroz čitavu godinu.

Na kraju neka je slobodno izraziti želju da što prije dobijemo u ruke na sličan sretan način priređen patristički lekcionar novoga časoslova za drugu lekciju kod »službe čitanja« za svaki dan. Uz već razvršten psalterij, uz već izdane nove himne časoslova, taj će dopunjak ovoga »Reda biblijskih čitanja« onda skoro omogućiti izdanje čitavoga časoslova da svećenici, redovnici i mnogi vjernici još bolje slave Boga i hrane svoje duše njegovim riječima i otajstvima.

o. Martin Kirigin OSB

NEMAJU GRIJEHA

Prvopričesnici

U savremenim sukobima unutar i izvan Crkve kao da nema ništa sigurnog, ni svetog ni stalnog. Dinamizam i posavremenje (ili posadašnjjenje) kojega je donio duh II Vatikanskog Sabora kao da se pretvorio u čistu dijalektiku i relativizam. Ruši se ne samo *stari* nego *svaki* pojam autoriteta u Crkvi, unosi se sumnje i subjektivizam u tumačenje dogme i morala...

Među mnogim problemima, koji su u takvim uslovima uskrsli, je i problem prvopričesnika, bolje rečeno: priprava na prvu svetu pričest.

Nekršćanski janzenizam, kako je svima dobro poznato, nije lako pripuštao stolu Gospodnjem ni malene ni odrasle, jer da nisu dostojni, da ne shvaćaju... A oni koji su to »propovijedali« mirno su i mislili i pričešćivali se. Sigurno su sebe smatrali, ako su uopšte o tome ikada razmišljali, za

»izabrane — privilegirane« u božanskoj obitelji. Možda čak za male »bogove«, a u najmanju ruku »kršćanske heroje — predestinirane svece«.

Veliki papa sveti Pijo X osudio je i modernizam sa svim njegovim zabludama, i ove ostatke janzenizma, te u ime Krista i njegove ljubavi pozvao sve k stolu Gospodnjem, da tamo crpve i milost i jakost i utjehu. Nije išla lako ta reforma. Bilo je kritike — prigovora. Pogotovo u vezi sa pričestivanjem malene djece.

Stalno se ponavljao prigovor, da oni ne mogu razumijeti što je pričest, kao da su oni »mudri — farizeji« sve to razumijeli. Zaboravljali su, da je Euharistija jedna od najvećih tajni kršćanstva, gdje kraj svega studija i znanja ostaje — vjera. I to samo vjera — za sve bez razlike. I u tom činu vjere u pristunost Kristovu u Euharistiji baš maleni i nevini nisu imali nikakvih poteškoća, jer su to primali kao božju objavu i kao dar Božji.

Tkogod je sam pripremao (razumije se srcem i ozbiljnošću) djecu na prvu svetu pričest, bio je sam svaki put ponovo animiran gledajući kakvim žarom i kakvom vjerom su djeca očekivala svoj prvi susret sa svojim najvećim Prijateljem — Isusom u svetoj pričesti.

Kod te priprave se uvijek pokazalo koliko vrijedi domaći vjerski odgoj. Gdjegod su majke znale od rane mladosti s tjelesnom hranom ulijevati u duhovnu hranu vjerskog odgoja, ljubavi do Boga i svijesti sveprisutnosti Božje, tamo su djeca bila zaista bezazlena, nevina, mali anđelići. Oni su već vjerovali u istinsku, realnu, prisutnost Isusovu pod prilikom kruha — u svetoj hostiji. Pretvorba za njih nije bio nikakav problem. Oni su u svojoj nevinoj duši doživljavali prisutnost i blizinu i prijateljstvo Isusovo.

Gdjegod je vjeroučitelj sam imao živu i praktičnu vjeru u pristunost Kristovu nikada nije bilo poteškoća djecu prvog razreda osnovne škole pripremiti za prvu svetu pričest — i to »vrijednu — dostojnu«. Za takvu djecu je bio dan prve svete pričesti istinsko najveći i najsretniji dan u životu.

Razumije se, ako kateheta sam nije imao ljubavi i žive vjere u prisutnost Kristovu, ako to nije izrazio svojim ponašanjem kod vjeronauka, u crkvi, a naročito kod svete mise, onda je sva priprava ostala samo vanjska formalnost. Pogotovo kada su se i domaći brinuli samo za haljinice i fotografiranje...

Imam za sobom prilično godina iskustva, i to u vrlo nepovoljnim prilikama: u dijaspori, gdje su bili naši vjernici raštrkani među inovjercima; osim toga pripadnici svih mogućih narodnosti. Ipak je i tamo dan prve svete pričesti bio praznik — doživljaj — dan duhovne obnove za sve. Nikad nisam osjetio ni najmanje poteškoće kod pouke u prisutnost Kristovu u svetoj hostiji, o veličini toga prvog susreta i sjedinjenja s Kristom. A i potrebom ozbiljne priprave.

Problem pokajanja

Iz vjerskih novina, domaćih i stranih, doznajemo, kako se u pojedinim zemljama takmiče, kako bi bili što originalniji i u odnosu na prvopričesnike. U nekim su biskupijama počeli raspravljati o godinama u kojima se mogu djeca pristupiti svetoj pričesti, kao da to nije definitivno riješeno u dekretima svetog pape Pija X.

U nekim mjestima pak, (što je bio, možda se još pogdje god zadržao neshvatljivi običaj) traže da se moraju djeca čak i po par godina ispovijedati, a istom onda pripustiti svetoj pričesti. Smatram da je ovo sada ipak anahronizam, koji iščezava.

Ali zato sa mnogih strana dolaze glasine, neka se djeca pripuštaju prvoj svetoj pričesti bez ispovijedi — jer da nemaju grijeha.

Ovo se pojavljuje u vezi sa onom zabludom, koja se širi sada u svećeničkim krugovima kao neka epidemija. Perfidno se nastupa protiv česte ispovijedi pod izgovorom, da je za svetu pričest dovoljno, da se čovjek nalazi u stanju posvećujuće milosti. Budući da je ispovijed neophodno potrebna samo za »smrtne« grijeha, zato nema potrebe često se ispovijedati. Dovoljno je skrušenje u duši, pokajanje...

Svi dobro znamo već iz osnovnoškolskog katekizma, da je za svetu pričest neophodno potrebna posvećujuća milost, a da se ta milost gubi smrtnim grijehom. A za smrtni grijeh da je nužno potrebna ispovijed, iako se svaki grijeh, pa i smrtni, oprašta već savršenim pokajanjem...

Ako smo mi svijesni, da je sveta ispovijed sakrament — izvor milosti, onda je jasno, da ga nećemo zanemarivati i ne čekati, da smo već potpuno zaglibili — izgubili život milosti. Nego ćemo naprotiv to sredstvo rado koristiti kao predohranu, da ne dođe do te katastrofe, nedostojne pravog kršćana.

Tkogod još pamti nešto iz teologije, zna, da nam ispovijed po svojoj sakramentalnoj moći ne samo oprašta grijeha i kazne za grijeh (vječnu kaznu i dio vremenitih), nego da nam daje posebne milosti, da se lakše čuvamo grijeha, pogotovo onih kojih smo se skrušeno ispovijedili i koji možda predstavljaju za nas posebnu opasnost.

Već se primjećuju u onim krajevima, gdje su »pobornici novog shvaćanja« ispovijedi uspjeli vjernike »inficirati« tom zabludom (u suprotnom pravcu nego nekada janzenizam!), da tamo već nestaje pojam grijeha. Već su stigli do onog stepena »savršenstva«, da priznavaju samo četiri »smrtna« grijeha — za koje se treba ispovijedati.

Odakle ta zabluda? Tkogod je malo analizirao i nauku i pobornike, je vrlo brzo uočio, da je po snijedi laksizam i komodnost. Tkogod je okusio što znači sjediti u ispovjedao-nici po 8 do 10 časova dnevno, pogotovo u kakvoj hladnoj noj crkvi za vrijeme korizme ili za vrijeme misija u velikoj vrućini, on zna, da je ta služba za svećenika zaista teška — prava žrtva. I tko nema pravog duha, želi da se je oslobodi. I eto, došla, kao naručena, ova nova teorija, pa si i napredan — progresivan — moderan — a istovremeno oslobođen neprijatnosti muke — žrtve. Drugo je pitanje, da li je to zaista Kristov duh — duh žrtvne — duh ljubavi prema dušama.

Koliko je duša spašeno i očuvano od moralnog i vjerskog brodoloma, ako su naišle na dobrog ispovjednika, koji nije automatski dijelio odriješenje nego bio i liječnik i savjetnik. Iako tjelesno iscrpljen ispovjednik je presretan kada nakon teškog tana pred svojim Bogom, kojega je zastupao u svetoj ispovijedi, polaže račun o prošlom danu, i pomisli na toliko iznemogle, ranjene i žalosne duše, koje još nisu bile mrtve, ali koje su bile u opasnosti (a tko nije?!), pa im je u ime Krista razapeta i Krista uskrsloga pružio prijateljsku i spasiteljsku ruku.

Nije ova nova nauka o ispovijedi od Duha Svetoga. Nije ona poticaj za obnovu i produbljenje duhovnog života. Ona je napast i zamka Sotone, iako dobro kamuflirana kao sve varke paklene.

Ispovijed prvopričesnika

Vratimo se našem problemu. Problemu ispovijedi prvopričesnika. Mnogi »teološki-modni novatori« na veliko propagiraju neka se mala djeca pripuste prvoj svetoj pričesti bez ispovijedi, jer oni još nisu kadri učiniti smrtni grijeh.

Lijepo zvuči. I komodno je. Kako privlačno, sirensko, ruho dobija jedna pastoralna zabluda.

Istina je, tako se barem nadamo, da malena djeca nemaju smrtnih grijeha. Iako kod današnjeg razvoja i prilika ne bi mogli ni u toj stvari biti baš apsolutno sigurni.

No, mi ovdje stojimo pred drugim problemom. Svi znamo, pa i sami svećenici to osjećamo, kako najsvetije stvari lako postaju svagdanje, ako stalno ne obnavljamo pravilno nazumijevanje razmatranjem i molitvom i studijem.

Dijete vrlo lako shvati kako je sveta pričest nešto uzvišeno i sveto i kako mi sami po sebi nikada toga nismo dostojni. Pristupamo zato pričesti ne zbog naših zasluga nego zbog dobrote i milosrđa našeg Spasitelja, koji želi da bude time naša duhovna hrana i lijek. Ali smo zato dužni, da sa svoje strane učinimo sve, da ne stavljamo prepreke djelovanju milosti, da odstranimo, koliko ovisi o nama, sve posljedice svoje grešne prošlosti — pokajanjem, iskrenom optužbom. Optužba, priznanje grijeha u ispovijedi je za svako dijete najlakši način izražavanja pokajanja, a istovremeno potrebno poštovanje pred svetošću svete pričesti.

Usporedba sa umivanjem ruku i lica, iako nismo crni od blata, sa čišćenjem duše u ispovijedi i od malih grijeha, pomaže dijete da mu ispovijed postane i ostane nešto sveto i uzvišeno. Objasniti ćemo mu, da prije jela dobro dijete opere ruke, iako nisu vidljivo zaprljane, pa da treba i dušu tako očistiti od duhovne prljavštine — grijeha u svetoj ispovijedi. Taj sakrament da je pralni prašak i voda za dušu, da bude dostojna da primi Isusa — ukoliko to od nas ovisi.

Na taj način će svako dijete i kasnije u životu očuvati osjećaj za dobro, lijepo, plemenito i sveto. Čuvat će se grijeha, malenih, da bi se očuvalo teških — smrtnih. Svi naime dobro znamo, da tko nema straha pred »malenim« prestupcima, neće dugo prezati ni pred velikima... Uzaludno je i besmisleno varati sebe i druge, da će kasnije svijest i pouka učiniti svoje, da ne bude grijeha. Što nije usvojeno, dok je duša još bezazlena — božja, to se neće postići kasnije, ka-

da bude svijet sa svim svojim grubostima prekrrio sve svojom prljavštinom, zabludama, i kad budu strasti već u punom jeku!

Istina je, da dijete — prvopričesnik neće lako razlikovati savršeno i nesavršeno pokajanje, smrtni i mali grijeh, ali će, i te kako, shvatiti da je svaki grijeh nešto strašno u očima Božjim, da je nedostojno čovjeka. Da je uvreda Boga. Da je najveća nesreća za čovjeka. To se najlakše postigne, ako se svaki grijeh zorno prikaže kao rana na razapetom Kristu. Suze će izazvati u očima pripravnika za prvu pričest, ako si mu zaista živo, iz uvjerenja govorio o stradanju Kristovu, o njegovim ranama, o njegovom probodenom Srcu.

Dirljivo je promatrati malenu djecu, kako sa strahopoštovanjem čekaju na red kod ispovjedaonice. Ali tko može zaboraviti onaj blaženi pogled i nasmješak djeteta kad se vraća iz ispovjedaonice. U njegovim očima je zapaljeno novo svjetlo — odsjev ljepote i radosti u toj malenoj bezazlenoj duši. Tko ima pravo oduzeti Božjem miljeniku tu radost, tu ljepotu? Pa i za cijenu »najnaprednijih teorija«?!

Ako je bio pravi duhovni »kriminal« braniti djeci dolazak k Isusu u ranoj svetoj pričesti, tako je »kriminal« i oduzeti prvopričesnicima prvu svetu ispovijed — prije prve svete pričesti, prije nego im duša zaglibi u pokvarenosti i smrtnim grijesima!

Alojz Turk

NOVI NEDJELJNI LEKCIONAR

Donosimo opis i glavne značajke novog nedjeljnog i blagdanskog lekcionara koji će — nadamo se — na pokusnu upotrebu biti već u Došašću dopušten i u našim krajevima. Cilj je ovog izlaganja da se pripremimo, kako bi novi nedjeljni lekcionar imao što veću korist u produbljenju i istinskom življenju naše vjere u Krista Gospodina.

Od proglašenja Uredbe o svetom bogoslužju, 4. prosinca 1963, kršćanski je puk učinio značajan napor da se obilnije i djelotvornije susretne u liturgijskom slavlju sa svetopisamskim tekstovima. Kod nas je tome mnogo pomoglo i izdavanje cjelovitog teksta Biblije u izdanju »Stvarnosti« i »Hrvatskog književnog društva svetog Ćirila i Metoda«, zatim brojni